

Sebastian Schmidt Jean Ulmann

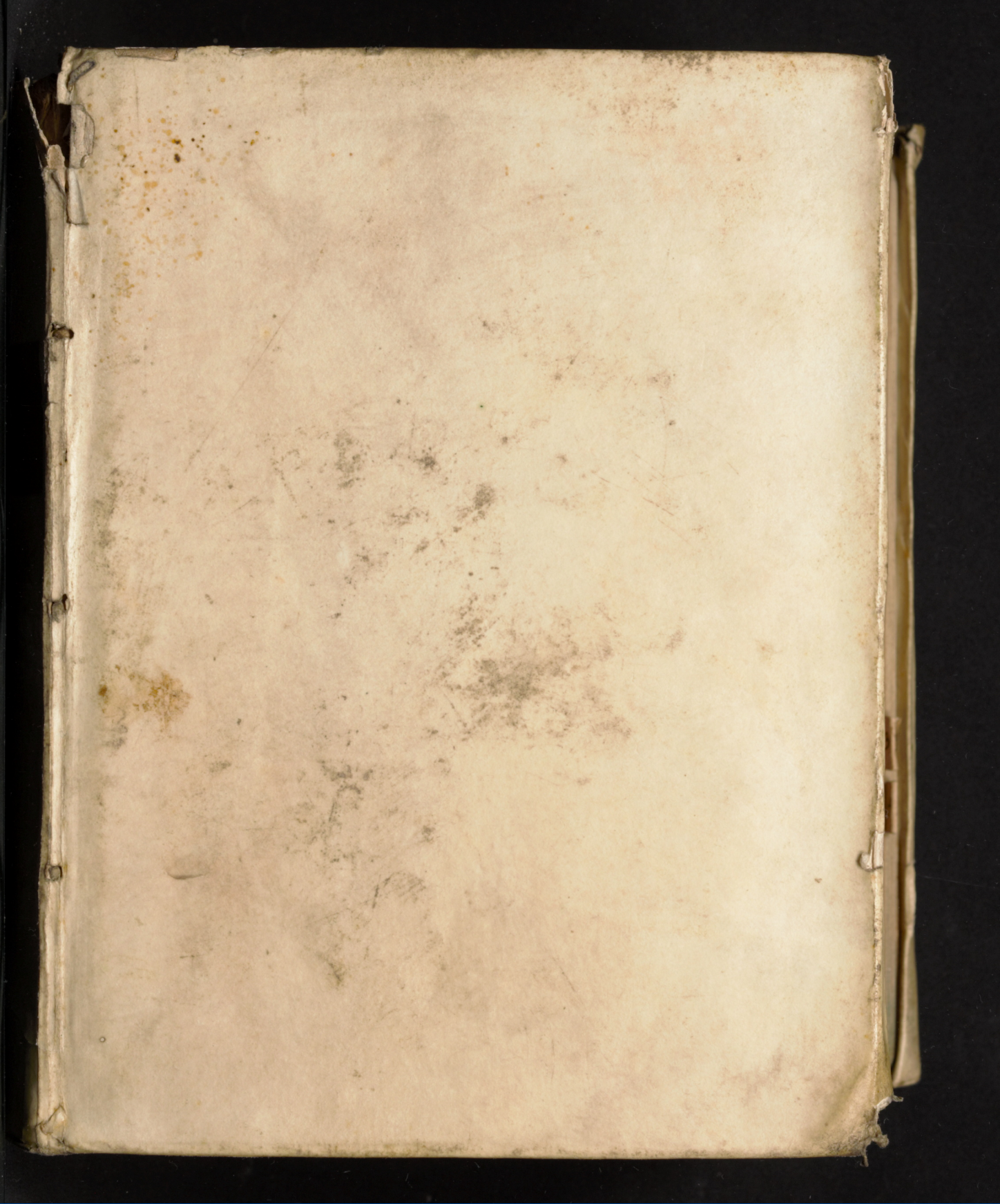
**Tractatus Talmudicus Sebachim h. e. De Sacrificiis, Latine, cum brevibus
annotationibus loco thesium additis, versus,**

Argentorati: Spoor, 1662

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn788066757>

Druck Freier Zugang

75.

Fa - 1092 (rs)

75

1. 80
2. -
3. -
4. -
5. -
6. -
7. -
8. -
9. -
10. -
11. -
12. -
13. -
14. -
15. -
16. -
17. -
18. -
19. -
20. -
21. -
22. -
23. -

Tomo hoc. **XXVIII** continentur:

1. Seb. Schmidii Commentarius in 1 Ep. Iohannis §. 1688.
2. — Anal. et Paraph. Epistolae Iacobi Argent. 1685.
3. — De Fide Colossica circa Myst. S. Trinit. 1654.
4. — De Deleatione e libro Vita. 1655.
5. — De Inramentic. ad Matt. V. et. xpm, eb. Argent. 1663.
6. — Inuectivum Chnshi in Pharisaeos Exlu Matt. xxv. 1661.
7. — De Didrachmic à Chnsto Soluic. 1663.
8. — Fidei miraculosa. 1680.
9. — De Fide à Chnsto arefacta. 1662.
10. — De Merito. 1663.
11. — ad locum Jo. VIII, 25. 1661.
12. — ad locum Jo. VIII, 47. 1661.
13. — Resolutio brevis Cap. IX ad Rom. 1658.
14. — De Primitiv Resurrectionis Chnsto. 1666.
15. — De Baptismo Super Mortuis. 1656.
16. — De Angelic in genere. 1662.
17. — De Peccato Originis. 1657.
18. — De libero Hom. Arbitrio in Spiritualibg. 1658.
19. — De libero Hom. Arbitrio in non Spiritualibg. 1657.
20. — Πίστις ἡ ἰσχυροτέρα. 1661.
21. — De Imputatione in opere Iustificat. 1656.
22. — De Phnasi Indurare, et excecicare. 1655.
23. — De Ecclesie Catholicismo. 1657.

24. Sebast. Schmidig de Quabz circa Sacram. Circumcis.
Propositionibz. 1654.
25. —. De statu Beatorum in Vita eterna. 1675.
26. —. De Obligatione Form. Concordia. 1680.
27. —. Tractatibz Talmud. Sebachim. cūstmot. 1662.
28. Jo. Buisunus De Circumcisione Zypore. 1663.
29. —. De Eli Uli Lamah Sabartani. 1663.
30. —. An Christus Annū Paschalem eodem cum Ind. tem.
pore ederit. 1674.
31. Balthazar Raithig de Cabala. ^{Tulay.} 1662.
32. Guilielmus Bayer de Præda Robusto erepta Inaelego.
33. Jo. Feichti Expositio Oraculi Ysaiani LIII. Argent. 1662.
34. Balth. Scheid de Protevangelio. Argent. 1650.
35. —. Jonac Propheta expositus. 1665.
36. —. Kikajon Jona. 1653.
37. —. ad caput ultimum Ultimi Propheta. 1664.
38. Lud. Hennig Munsteri Animalia esu vetita.
Jona. 1687.
39. Zentgraff prolix. de eo quod Deum dicit. Arg. 1677.
40. Georgi Calixti Expositio literalis Epiphesior.

Pro M. Jo. Philippo Storrio
1696. Heilbr.

27.

30.

29.

232.

33.

31.

37.

3.

9.

4.

Tractatus Talmudicus
SEBACHIM

h. e.

DE SACRIFICIIS,

Latinè, cum brevibus annotationibus loco
thesium additis, versus,

&

SUB PRÆSIDIO

DN. SEBASTIANI SCHMIDT,

S. Th. D. Prof. Ord. & Ecclesiastæ, Avun-
culi honoratissimi,

Publico Examine expositus

à

M. JOHANNÉ ULMANNO,

Argent. S. Th. Studiofo.

Die Mens. Novembr. hor. loc. sol.

ARGENTORATI,

Literis SPOORIANIS.

ANNO M. DC. LXII.

FACULTATIS THEO-
LOGICAE

In Almâ Argentoratensium Univerſitate,

DOMINIS,
DECANO, SENIORI,
DOCTORIBVS, AT-
QVE PROFESSORIBVS,

ut &

Septem Parochialium apud
Eosdem Eccleſiarum,

DOMINIS
PASTORIBVS.

*Dominis Patronis, Praeceptoribus, Pro-
motoribus, Fautoribus aternùm venerandis*

Exercitium hoc Academicum conſecrare,
ſeque & ſtudia ſua commendare voluit

Obſervantiſſimus Cultor

M. Johannes Ulmannus, Argentia.
A. & R.

משניות

מסכת זבחים

Id est

TRACTATUS TALMUDICI
DE SACRIFICIIS,
VERSIO LATINA.

CAP. I.

Mischna 1.

Mnia Sacrificia, quæ mactantur alio quam suo titulo, legitima tamen sunt; nisi quod Dominorum suorum debito non satisfaciunt: Excepto (quod tum legitimum non est) Paschate, & sacrificio pro peccato: Paschate quidem, suo tempore (h.e. Paschali;) Sacrificio autem pro peccato, omni tempore. Rabbi Elieser dicit; etiam sacrificio pro reatu (excepto:) Paschate quidem, tempore suo; sacrificio autem pro peccato & pro reatu, omni tempore. Dixit enim R. Elieser; sicut sacrificium pro peccato offertur pro peccato: sic sacrificium pro reatu offertur pro peccato. Jam verò quomodo se habet sacrificium pro peccato? reprobum est, si alieno quam suo nomine (mactatur.) Ergo etiam sacrificium pro reatu reprobum est, si alio quam suo nomine.

Mischna 11.

Iose ben. Chunai dicit; quæ mactantur titulo Paschatis, aut titulo sacrificii pro peccato, reprobæ sunt. Simeon frater Afariæ dicit; quæ quis mactat titulo illis excellentiore, legitima sunt: quæ verò

A

citu-

30.
29.
28.
33.
3
3
2
9.
4

titulo illis ignobiliore, reprob^{2.}. Quomodo? Si quis mactaverit sancta sanctorum titulo sanctorum simplicium, reprobata sunt. At si quis mactaverit sancta simplicia titulo sanctorum sanctorum, legitima sunt. Sic si quis mactaverit primogenitum & decimas pacificorum, legitima sunt. Sin mactaverit pacifica titulo primogeniti, aut titulo decimarum, reprobata sunt.

Mischna III.

Si mactent Pascha mane diei decimi quarti (mensis Nisan) alio quam suo titulo, Rabbi Jehoschea legitimum pronuntiat, quasi mactatum esset decimo tertio. At filius Bathiræ reprobat, quasi mactatum esset inter vespas (diei decimi quarti.) Dixit quidem Simeon filius Asai; traditum accepi ego ex ore Septuaginta duorum seniorum, eo die, quo præferunt R. Eleasarem filium Asariæ Synagogæ, quod quæcunque sacrificia comedenda mactentur alio quam suo titulo, sint legitima; nisi quod non satisfaciant debito Dominorum: Excepto Paschate & sacrificio pro peccato: nec addidit filius Asai quicquam præter holocaustum. Sed tamen non consenserunt ei Sapientes.

Mischna IV.

Si quis Pascha aut sacrificium pro peccato mactaverit alio quam suo titulo: (aut exceperit (sanguinem,) & asportaverit, & sparserit alio quam suo titulo: aut suo titulo simulque alio quam suo titulo: aut alio quam suo titulo, & simul suo titulo; reprobata sunt. Quomodo suo titulo & simul alio quam suo titulo? (ex-gr.) Si titulo Paschatis & titulo pacificorum. (Quomodo) alio quam suo titulo & simul suo titulo? (e.g.) Si nomine pacificorum & simul nomine Paschatis. Nam sacrificium fit reprobum quatuor de causis: Per mactationem, & per exceptionem (sanguinis,) & per asportationem, & per effusionem. Rabbi Schimeon legitimum pronuntiat in asportatione. Dicebat enim R. Schimeon, non potest fieri (sacrificium) sine mactatione, aut sine exceptione (sanguinis,) aut sine effusione: Potest autem fieri sine asportatione, si quis mactet nimirum ad latus altaris, & effundat. R. Elieser dicit, si quis asportat in locum, quo asportari debet, cogitatio reprobum reddere potest: Sin in locum, quo asportari non debet, cogitatio reprobum reddere non potest.

CAP.

3
CAP. II.

Mischna I.

Quorumcunque sacrificiorum sanguinem excepit laicus, lugens, lavandus eodem die, destitutus vestibus (competentibus,) destitutus expiatione, is qui non lavit manus & pedes, præputiatus, immundus, sedens, stans super vasis, aut super bestia, aut super pedibus proximi sui, reprobata sunt. Si quis excipit (sanguinem) sinistra, reprobum est. Rabbi Simeon quidem legitimum pronuntiat. Si effunditur (sanguis) super pavimentum, & eum quis colligit, reprobum est. Si quis effundit illum super clivum non è regione fundamenti (altaris,) (aut) si quis effundit sursum (sanguines,) qui debent effundi deorsum; (aut) deorsum, qui debent effundi sursum; (aut) foris, qui debent effundi intus; (aut) intus, qui debent effundi foris, reprobum est, non tamen in eo est reatus excisionis.

Mischna II.

Si quis mactat sacrificium, ut effundat sanguinem ejus foris; aut partem sanguinis ejus foris: (item) ad adolendum adipem ejus foris, aut partem adipum ejus foris: (item) ad comedendum carnem ejus foris, aut instar olivæ de carne ejus foris: (item) ad comedendum instar olivæ de cute caudæ foris: reprobum est, non tamen in eo est reatus excisionis. (Sin) ad aspergendam sanguinem ejus postridie, aut partem sanguinis ejus postridie: (item) ad adolendum adipem ejus postridie, aut partem adipum ejus postridie: (item) ad comedendum carnem ejus postridie, aut instar olivæ de carne ejus postridie, aut instar olivæ de cute caudæ postridie, abominatio est, & fiunt rei super eo excisionis.

Mischna III.

Regula hæc esto. Si quis mactat, aut excipit, aut asportat, aut aspergit ad comedendum rem, quæ solet comedi, aut adolendum rem, quæ solet adoleri, extra locum suum: reprobum est (sacrificium,) non tamen est in eo reatus excisionis. Sin extra tempus suum: abominatio est, & rei fiunt super eo excisionis. Si quidem offerat id, quod solvit juxta præceptum suum.

A 2

Mischna

30.

29.

32.

33.

3

3

3

9.

4

Mischna IV.

Quomodo offert quis id, quod solvit juxta præceptum suum? si quis mactat cum silentio, excipit autem & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem & asportat, & aspergit cum silentio; aut si quis mactat, excipit, & asportat, & aspergit extra tempus suum; hic est, qui offert id, quod solvit juxta præceptum suum. Quomodo autem quis non offert id, quod solvit juxta præceptum suum? si quis mactat extra locum suum, excipit autem, & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem & asportat, & aspergit extra locum suum; aut si quis mactat, excipit, & asportat, & aspergit extra locum suum: (item) si quis mactat Pascha & sacrificium pro peccato alio quam suo titulo, excipit autem, & asportat, & aspergit extra tempus suum; aut si quis mactat extra tempus suum, excipit autem, & asportat, & aspergit alio quam suo titulo; aut si quis mactat, excipit & asportat, & aspergit alio quam suo titulo: Hic est, qui non offert id, quod solvit juxta præceptum suum.

Mischna V.

(Si quis mactat) ad comedendum instar oliuæ foris, & instar oliuæ postridie; (aut) instar oliuæ postridie, & instar oliuæ foris; (aut) instar dimidiæ oliuæ foris, & instar dimidiæ oliuæ postridie; (aut) instar dimidiæ oliuæ postridie, & instar dimidiæ oliuæ foris: reprobum est, non tamen est in eo reatus excisionis. Dixit Rabbi Juda: Hæc esto Regula, si cogitatio temporis prævenit cogitationem loci, abominatio est, & rei fiunt super eo excisionis: Sin cogitatio loci prævenit cogitationem temporis, est abominatio quidem, sed non est in eo reatus excisionis. Sed sapientes dicunt, utrumque est abominatio, & in neutro tamen reatus excisionis. (Si quis mactat) ad comedendum instar dimidiæ oliuæ, & ad adolendum instar dimidiæ oliuæ, legitimum est. Nam comestio & adolito non conjunguntur.

CAP. III.

Mischna I.

Omniū reproborum, qui mactant, mactatio bona est, quia mactatio legitima est per peregrinos, mulieres, seruos, atque impuros, etiam

etiam in sanctis sanctorum, modò non tetigerint immundi carnem:
propterea iidem vitiosum reddere possunt per cogitationem. Et quan-
docunque aliquis sumserit sanguinem extra certum ejus tempus, ac
extra locum ejus: tum si superest sanguis animæ, denuò excipiat, qui
legitimus est.

Mischna II.

Si quis acceperit legitimus, dederitque illegitimo, tunc hic resti-
tuat legitimo. Si quis acceperit dexterâ, & posuerit in sinistram, repo-
nat in dextram. Si quis exceperit in vase sancto, & posuerit in vas
commune, refundat in vas sanctum. Si effusus (sanguis) fuerit ex vase
super pavementum, & collegerit quis eum, rectus est; (aut) effuderit
quis illum super clavum, qui non est oppolitus fundamento: (aut)
asperferit eos, qui aspergi debent deorsum, sursum; aut qui aspergi de-
bent sursum, deorsum; aut qui aspergi debent intrinsecus, extrinsecus;
aut qui aspergi debent extrinsecus, intrinsecus: tum si superest sangais
animæ, denuò excipiat, qui est legitimus.

Mischna III.

Si quis mactat sacrificium ad edendum id, quod non solet edi, &
ad adolendum id, quod non solet adoleri, rectum est. Rabbi Eliezer
illegitimum existimat. Si ad edendum aliquid, quod comedi solet, atq;
ad adolendum quid, quod solet adoleri, minus quam sicut oliva, re-
ctum est. Si ad edendum sicut dimidium olivæ, & ad adolendum sicut
dimidium olivæ, rectum; quia comestio & adolitio non conjungun-
tur (in unum.)

Mischna IV.

Si quis mactat sacrificium, ut manducet sicut olivam de cute, de
juscumento, de decocto crasso, de carne mortuâ, de ossibus, de nervis,
de ungulis scissis, de cornibus, extra certum tempus suum, aut extra
locum suum, ei rectum est: nec debitores fiunt super illis nomine abo-
minationis, (aut) residui, (aut) immundi.

Mischna V.

Si quis mactat sanctificata ad manducandum de embryone vel
secundinis foris, non abominabile redditur. Aut si discerpit turtures
intrinsecus ad comedendum ova eorum foris, non abominabiles red-
dit.

30.

29.

32.

33.

34.

35.

36.

9.

4

6.
dit. (Si ad comedendum) adipem sanctificatorum & ova turturum,
non rei sunt super illis nomine abominationis, (aut) residui, (aut)
immundi.

Mischna VI.

Si quis mactat (sacrificium,) ut relinquat sanguinem ejus, aut
partes ejus in crastinum, aut, ut educat illas foris: Rabbi Jehuda pro-
fanum esse inquit; sed sapientes rectum pronuntiant. Si quis mactat
hoc pacto, ut dent super clivum, sed non versus fundamentum, ad
aspergendum ea, quæ aspergi debent deorsum, sursum; aut ea, quæ
aspergi debent sursum, deorsum; aut ea, quæ aspergi debent intus, fo-
ris; aut ea, quæ aspergi debent foris, intus: aut ut comedant illud im-
mundi, aut ut offerant illud immundi, aut ut comedant illud præpu-
tiati, aut ut offerant illud præputiati, aut ad frangendum ossa Pascha-
tis, vel comedendum de illo crudū, vel ad miscendum sanguinem ejus
cum sanguine illegitimorum, rectum tamen est, quia cogitatio non
reprobam reddit, nisi extra tempus suum, & extra locum suum; Pa-
scha autem & sacrificium pro peccato per alium quam suum titulum.

CAP. IV.

Mischna I.

Schola Schammai dicit; si quis de iis, quæ asperpuntur super al-
tare exterius, asperferit asperzione una, expiat: de sacrificio pro pec-
cato autem si asperiones duas. Scholastici Hillelis dicunt, etiam si
de sacrificio pro peccato asperferit asperzionem unam, expiat: Idèd si
asperferit primam (asperzionem) juxta constitutionem ejus, etiam si
alteram extra tempus suum, tamen expiat: sin asperferit primam
extra tempus suum, & secundam extra locum suum, abominatio
erit, & rei sunt super illo excisionis.

Mischna II.

(Idem dixerunt) si quis de iis, quæ aspergi debent super altare
interius, diminuerit unam aliquam ex asperzionibus, non expiat.
Idèd si quis asperferit omnes juxta constitutionem earum, & uni-
cam contra constitutionem earum, abominatio erit, non tamen erit
in eo excisio.

Mischna

Mischna III.

Hæc sunt illæ res, propter quas non fiunt rei nomine abominationis; Pugillus, & thus, & suffimentum, & munus sacerdotum, & munus sacerdotis uncti, & sanguis, & libamina, quæ seorsim offeruntur, sunt verba Rabbi Meir: sed Sapientes dicunt, etiam quæ offeruntur cum bestia. De Log olei leprosi Rabbi Simeon dicit, quod non rei fiunt propter illud nomine abominationis; sed R. Meir dicit, quod rei fiunt propter illud nomine abominationis: Idèd quod propter sanguinem sacrificii pro reatu, qui illud solvit, & propter omnia, quæ habent solventia, tam quoad homines, quàm quoad altare, rei fiunt nomine abominationis.

Mischna IV.

Holocausti sanguis propriam facit carnem ejus altari, & pelleram ejus sacerdotibus. Sanguis holocausti avis propriam facit carnem ejus altari. Sanguis sacrificii avis pro peccato propriam facit carnem ejus sacerdotibus. Juvenorum, qui comburi debent, & hircorum, qui aduri debent, sanguis licitos reddit adipem eorum, ut offerantur. Rabbi Simeon ait; quicquid de pacificis non offertur super altari exteriori, super illo non fiunt rei nomine abominationis,

Mischna V.

Propter sancta gentilium non rei fiunt nomine abominationis (aut) residui, aut immundi. Et si quis maculat ea foris, liber est. Dixit hæc R. Meir. R. Jose obligat. Propter quæ non rei fiunt nomine abominationis; propter illa rei tamen fiunt nomine residui, & nomine immundi, excepto sanguine. R. Simeon inquit: de re, quæ comedi solet, ista vera sunt. Verum propter ea, quæ similia sunt lignis, & thuri, atque suffitui, non fiunt rei nomine immundicie.

Mischna VI.

Sub sex titulis sacrificium sacrificatur: sub titulo sacrificii, sub titulo sacrificantis, sub titulo Jehovahæ; sub titulo ignitorum, sub titulo odoris, sub titulo quietis. Sacrificia autem pro peccato & pro reatu, sub titulo peccati. Dixit R. Jose, etiam ejus, in cujus corde non fuit ullus ex omnibus istis titulis, legitimus est: eò quod sit ex constitutionibus domus judicii, quod cogitatio non sequatur nisi transgredientē.

CAP.

30.

29.

33.

3

3

3

9.

4

Mischna I.

Quisnam est locus sacrificiorum? quæ sunt sancta sanctorum, eorum mactatio (fiat) in septentrione. Juvenci & hirci in die expiationis, mactatio fit in septentrione, atque acceptio sanguinis eorum in vasa ministerii in aquilone, sanguisque illorum spargi debet super spatium, quod est inter vectes, & super velum, altareque aureum. Asperio una ex iis impedit. Reliquias sanguinis fundit super fundamentum occidentale altaris exterioris; sin (autem) non sparfit, non impedit.

Mischna II.

Juvenorum, qui comburi debent, atque hircorum, qui comburi solent, jugulatio in septentrione, & acceptio sanguinis eorum in vasis ministerii in aquilone, ac sanguis eorum tenetur spargi super velum superque altare: unica (scil. asperio) illorum impedit. Reliquias sanguinis effundit super fundamentum occidentale altaris exterioris; si non effundit, non obstat. Utrique comburuntur in loco cineris.

Mischna III.

Peccatorum (totius) cœtus & unci (ista autem sunt peccata [seu sacrificia pro peccatis] cœtus; Hirci noviluniorum & festorum solennium) mactatio in aquilone fit, atque acceptio sanguinis eorum in vasis ministerii in aquilone, & sanguis eorum debet spargi quatuor asperionibus super quatuor cornua. Quomodo? ascendit super cli-vum, & respicit ad circumeundum, & venit (1.) ad cornu meridionale orientale, (2.) ad orientale septentrionale, (3.) ad septentrionale occidentale, (4.) ad occidentale meridionale; reliquias sanguinis effundit super fundamentum meridionale, & eduntur intrinsecus intra cortinas in memoriam sacerdotii de omni cibo diu & noctu usque ad dimidium.

Mischna IV.

Holocaulti & sancti sanctorum mactatio fit in aquilone, ac acceptio sanguinis ejus in vasa ministerii in aquilone: sanguis ejus debet spargi duabus asperionibus, quæ sint quatuor; obligatur ad exco-riationem, divisionem, & ut totum fiat in ignita.

Mischna

9.
Mischna V.

Sacrificiorum pacificorum cœtus & delictorum (Delicta verò ista sunt hæc, (1.) delictum rapinæ, (2.) delictum pravaricationum, (3.) delictum ancillæ cum probro dimissæ, (4.) delictum Naziræi, (5.) delictum leprosi, (5.) delictum dubium.) mactatio fit in septentrione, & acceptio sanguinis in vasa ministerii in septentrione, & sanguis eorum debet spargi duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur intus intra cortinas à masculis sacerdotibus quocunq; genere cibi, die noctuque usque ad dimidium (noctis.)

Mischna VI.

Sacrificiorum Eucharisticorum, & arietis Naziræi, quæ sunt sancta levia, mactatio fit quolibet in loco atrii, sanguisq; eorum spargi debet duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur in tota urbe (Hierosolyma) à quocunq; homine, quocunq; genere cibi, per (totam) diem, & ad dimidium usque noctis. Elevatum ex illis simile se habet modo (ut superius,) nisi quod elevatum editur tantum à sacerdotibus, mulieribus eorum, filiis eorum, servisque eorum.

Mischna VII.

Sacrificiorum pacificorum, quæ sunt sancta levia, mactatio in quolibet atrii loco (solet fieri,) & sanguis eorum spargi debet duabus asperisionibus, quæ sint instar quatuor, & eduntur etiam in tota urbe (Hierosolyma) à quovis homine, quolibet estæ genere, sed duobus diebus atque nocte una: Elevatum ex illis simile est illis, nisi quod elevatum manducatur (solum) à sacerdotibus, eorum mulieribus, filiis servisq;.

Mischna VIII.

Primogeniti, decimarum, Paschatis, quæ sunt sancta levia, mactatio ubique in atrio fit, & sanguis eorum spargi debet asperisione unâ, modò sparserit versus fundamentum. Distincta tamen sunt in comestione sui. Primogenitum editur à sacerdotibus: decimæ verò ab omnibus hominibus. (Eadem) comeduntur in tota urbe, à quovis homine omni genere cibi, duobus diebus, & nocte una: Pascha verò non editur, nisi noctu, nec editur, nisi usque ad dimidium noctis, nec editur, nisi ab annumeratis, nec editur nisi assatura.

B

CAP.

CAP. VI.

Mischna I.

Sancta sanctorum si mactant in vertice altaris, R. Jose dicit, idem esse ac si mactata essent in septentrione. R. Jose filius Judæ inquit; à dimidio altaris usque ad septentrionem idem esse ac in septentrione; à dimidio autem altaris usq; ad meridiem idem ac in meridie. Minchæ fuerunt pugillis separatae quovis attrii in loco, manducataeque intra cortinas à masculis sacerdotibus omni genere cibi in diem dimidiumque usque noctis.

Mischna II.

Sacrificium pro peccato ex ave factum est super cornu meridionale occidentale. In omni quidem loco fuit rectum; sed hoc tamen fuit locus ejus (ordinarius.) Et tria sunt, quibus istud cornu servivit deorsum, & tria, quibus sursum. Quibus deorsum, hæc sunt, sacrificium pro peccato ex ave, & appropinquationes (Mincharum,) & reliquæ sanguinis; Quibus sursum, libamen aquatum, vini, & holocausta avis si plura, quam ut ab ortu (offerri possent.)

Mischna III.

Quicumque accedunt ad altare, ascendant versus dexteram, & circumneant, descendantq; à sinistra, excepto illo, qui ascendit ad perficiendas tres istas (prædictas) res. Nam tum ascenderunt, & regressi sunt retrorsum.

Mischna IV.

Sacrificium pro peccato ex ave quomodo fit? ungue secat (quis) caput ejus (avis) è regione cervicis ejus, nec (tamen) separat id; sed effuso sanguine ejus in pariete altaris, reliquæ sanguinis exprimuntur super fundamentum. Nihil altaris est, nisi sanguis ejus; cætera pertinent ad sacerdotes.

Mischna V.

Holocaustum ex ave quomodo solet fieri? ascendit in clivum, respicitque ad ambitum, quando venit ad cornu meridionale orientale, ungue secat caput ejus è regione cervicis ejus, & separat, atque exprimit sanguinem ejus super parietem altaris; accipit caput, ac ob-

vertit

vertit locum discerptionis ejus altari, & abstergit illud sale, tandemque abjicit super ignita. Mox venit ad corpus, & removet ingluviem cum pennis, ac viscera egredientia cum illa, abjicitque ea in locum cineris. Dividit quidem, non tamen separat: quod si verò separaverit, nihilominus rectum est. Tandem abstergit illud sale, atque abjicit super ignita.

Mischna VI.

Si non removerit, vel ingluviem, vel pennas, vel viscera ejus, exentia cum illa, neque absterferit illam sale: omne in quo mutavit aliquid, postquam expressit sanguinem ejus, legitimum est. Si separaverit (quid) in sacrificio pro peccato, aut non separaverit in holocausto, ineptum reddidit. Si expresserit sanguinem capitis, nec expresserit sanguinem (totius) corporis, illicitum est. Si expresserit sanguinem corporis, nec expresserit sanguinem capitis, rectum est.

Mischna VII.

Sacrificium pro peccato ex ave, quod ungue secuit sub alieno titulo; aut cujus sanguinem expressit alieno titulo, aut suo & alieno titulo, aut alieno & suo titulo, reprobum est: Holocaustum autem ex ave legitimum est, sed non imputatur Dominis. Sive sacrificium pro peccato ex ave, sive holocaustum ex ave fuerit, si ungue secuerit ea, aut expresserit sanguinem eorum ad comedendum aliquid, quod comedere solent, aut ad adolendum aliquid, quod adolere solent, extra locum suum, reprobum erit, non tamen erit in eo excisio: Sin extra tempus suum, erit abominatio, & fient super eo rei excisionis; si modo obtulerit solvens juxta præceptum suum. Quomodo offert solvens juxta præceptum suum? si ungue secuerit cum silentio & expresserit sanguinem extra tempus suum: aut si ungue secuerit extra tempus suum, & expresserit sanguinem cum silentio: aut si ungue secuerit & sanguinem expresserit extra tempus suum: tum erit qui offert solvens juxta præceptum suum. Quomodo non offert solvens juxta præceptum suum? si ungue secuerit extra locum suum, & expresserit sanguinem extra tempus suum: aut si ungue secuerit extra tempus suum, & expresserit sanguinem extra locum suum, (aut si ungue secuerit & expresserit sanguinem extra locum suum:) aut si ungue secuerit sacrificium pro peccato ex ave alieno titulo, & expresserit sanguinem

30.
29.
32.
33.
3
3
9.
4

guinem ejus extra tempus suum; aut ungue secuerit extra tempus suum, & exprefferit sanguinem ejus alieno titulo, aut si ungue secuerit, & exprefferit sanguinem ejus alieno titulo. Hic est, qui non offert solvens juxta præceptum suum. (Si ungue secuerit) ad comedendum instar oliuæ foris, & instar oliuæ in crastinum, aut instar oliuæ in crastinum, & instar oliuæ foris: Item instar dimidiæ oliuæ foris, & instar dimidiæ oliuæ in crastinum, aut instar dimidiæ oliuæ in crastinum, & instar dimidiæ oliuæ foris, reprobum est, non tamen in eo excisio. Dixit R. Jose, hæc regula esto; si cogitatio temporis præcesserit cogitationem loci, abominatio erit, & rei fient super eo excisionis: si cogitatio loci præcesserit cogitationem temporis, reprobum erit, non tamen erit in eo excisio. Sed sapientes dicunt, utrumque est reprobum, nec in eo excisio. (Si ungue secuerit) ad comedendum instar dimidiæ oliuæ & ad adolendum instar dimidiæ oliuæ, legitimum erit: Nam comestio & adolitio non conjunguntur in unum.

CAP. VII.

Mischna I.

Sacrificium pro peccato ex ave, quod fecit deorsum secundum oblationem sacrificii pro peccato titulo peccati, rectum est. Sin juxta oblationem sacrificii pro peccato titulo holocausti, aut secundum oblationem holocausti titulo sacrificii pro peccato, aut secundum oblationem holocausti, titulo holocausti, illegitimum est. Sin fecerit id sursum secundum oblationem quorumcunque, profanum est.

Mischna II.

Holocaustum ex ave, quando illud fecerit sursum juxta oblationem holocausti, legitimum est. Item si juxta oblationem holocausti, at nomine peccati, bonum (etiam) est, sed non imputatur Dominis. Sin juxta oblationem sacrificii pro peccato titulo holocausti; (aut) juxta oblationem sacrificii pro peccato, titulo sacrificii pro peccato, illegitimum est. Item si fecerit deorsum juxta oblationem quorumcunque, profanum est.

Mischna III.

Insuper omnia ista non polluunt pergulam, sed prævaricantur in illis, excepto tamen sacrificio pro peccato ex ave, quod fecit deorsum juxta oblationem sacrificii pro peccato, nomine sacrificii pro peccato.

Mischna

13.
Mischna IV.

De holocausto ex ave, quando fecit quis id deorsum juxta oblationem sacrificii pro peccato nomine sacrificii pro peccato, R. Elieser dixit, quod pravaricentur in eo. R. Josea inquit; non pravaricantur in eo. Dixit R. Elieser. Quid ergo si in sacrificio pro peccato, in quo non pravaricantur oblato nomine ejus, pravaricantur (tamen) quando mutant ejus nomen: nonne in holocausto, in quo nomine suo oblato, pravaricantur, æquum (magis) erit, ut in eo pravaricentur, quando mutant nomen ejus? Respondit ei R. Josea; non, si dixeris de sacrificio pro peccato, cujus mutaverit nomen in nomen holocausti, quod tum mutarit nomen ejus in rem, in qua est pravaricatio; dices itidem de holocausto, cujus mutaverit nomen in nomen sacrificii pro peccato, quod tum mutaverit nomen ejus in rem, in qua est pravaricatio. Objecit ei R. Elieser; Ecce verò, cum si quis mactat sancta sanctorum in meridie, mactatq; ea nomine sanctorum levium, arguant, quod tum mutaverit nomen eorum in rem, in qua nulla pravaricatio, & tamen pravaricentur in illis: Tu quoque ne mireris super holocausto, quod, etiam si mutarit nomen ejus in rem, in qua nulla pravaricatio, (attamen) pravaricentur in eo. Respondit ei (rursus) Rabbi Josea; non, si dicere potes de sanctis sanctorum, quando quis mactavit in meridie, & mactavit quidem ea nomine sanctorum levium, quod tum mutarit nomen eorum in rem, in qua est vetitum & licitum; dicere poteris de holocausto, mutatum esse nomen ejus in aliquid, quod totum licitum.

Mischna V.

Si quis ungue dissecat per sinistram, aut in nocte: vel mactat profana intus, sancta verò foris, non immundant per Oesophagum. Si quis secat cultro: (aut) discerpit manu profana intus; vel sancta foris: (aut) turtures, quorum nondum venit tempus; aut pullos columbarum, quorum transit tempus: Item cujus aruit ala, aut cujus excæcatus est oculus, atque cujus abscissus pes: impurat per Oesophagum. Hæc esto Regula: Quicquid reprobum est in sancto, non immundat per Oesophagum, quicquid non reprobum est in sancto, immundat per Oesophagum; Item omnium reproborum, quæ ungue dissecavit, sectio quidem est reproba, nec tamen polluunt per Oesophagum.

3

Mischna

30.

29.

2. 32.

33.

3

3

3

9.

4

Mischna VI.

Si quis ungue secat & reperitur discerptum: non polluere per Oesophagum R. Meir dicit. At R. Jose dicit, polluere per Oesophagum. Respondit R. Meir, quid ergo? si cadaveris bestiae, quod polluit per tactum & per portationem, mactatio mundat discerptum ejus ab impuritate sua; num cadaveris avis, quod non immundat per tactum & portationem, jus non (magis) erit, ut mactatio ejus mundet discerptum ejus ab immunditie sua? Quid verò invenimus de mactatione ejus? sanè quod legitimam illam reddat quoad comestionem, & mundet discerptum ejus ab immunditie ejus. Itaque etiam sectionem per unguem, quæ legitimam reddit illam quoad comestionem, mundabit discerptum ejus ab immunditie ejus. R. Jose respondet; sufficit, ut se habeat sicut cadaver bestiae, cujus mactatio illam mundat, sed non sectio per unguem.

CAP. VIII.

Mischna I.

Quæcunque sacrificia commiscetur cum sacrificiis pro peccato ad mortem usque asservandis, aut cum bove lapidando; etiam si unum (horum) cum myriade (istorum,) moriantur omnia. Quæ commiscentur cum bove, in quo transgressio est commissa; aut qui interfecit hominem ex testimonio unius testis tantum; aut ex testimonio Dominorum: item cum bestia, quæ coit cum homine, vel inita est ab homine; aut cum separatâ, & cultui idololatriæ oblata, aut cum mercede meretricia, aut cum pretio, aut cum heterogeneis, aut cum discerpto, aut cum egrediente per costam, pascent, donec polluta fuerint; tum vendentur, & adferet pro pretio optimæ (bestiæ) quæ inter illas, de eadem specie. Si commixtum fuerit (sacrificium) cum profanis, optima vendantur, profana pro iis, qui illa specie opus habuerint.

Mischna II.

Sancta (si permixta fuerint) cum sanctis, species (sacrificii) cum specie (eâdem) sua, hoc offeratur nomine alicujus, quicumque sit, & hoc offeratur nomine alicujus, quicumque sit: sin sancta cum sanctis, species cum alia specie, pascent, donec polluta fuerint, tum vendantur, & adferet pro pretio optimæ (bestiæ,) quæ inter illas, de una specie,

30.

29.

2. 32.

33.

3

3

3

9.

4

15.

cie, & pro pretio optimæ (bestiæ,) quæ inter illas, de altera specie, & perdat excessum (pretii) ex domo sua (hoc est de proprio.) Si commiscetur cum primogenito, & cum decimis, pascent, donec polluta fuerint; tum edentur sicut primogenitum, & sicut decimæ. Misceri possunt omnia, exceptis sacrificio pro peccato, ac oblatione pro reatu.

Mischna III.

Oblatio pro reatu, quando commiscetur cum sacrificio Eucharistico, pascent, donec polluta fuerint. R. Schimeon dicit, utrumque mactetur in aquilone, atq; comedatur juxta id, quod gravius inter illa. Dixerunt autem ei; non adducunt sancta in statum reprobationis. Frustra cum frustis si miscentur; sancta sanctorum cum sanctis levibus; Ea quæ manducant die uno, cum iis, quæ manducantur per duos dies: tum eduntur sicut id, quod inter illa gravius.

Mischna IV.

Si membra sacrificii pro peccato cum membris holocausti miscentur: R. Elieser inquit; ponat superius (super ligna:) tum enim habeo ego carnem sacrificii pro peccato superius positam, ac si essent ligna. Verum sapientes dicunt; mutetur forma eorum; & tunc exportentur in locum combustionis.

Mischna V.

Cum mixta fuerint membra cum membris bestiarum vitiatarum, R. Elieser ait, si obtulerit (sacerdos ignarus) caput unum illorum, tunc offerri debent capita omnia: si autem crura unius ex istis, tunc offerantur omnia crura. At sapientes inquirunt; etiam si oblata fuerint omnia excepto uno ex iis, hoc (tamen) educendum est in locum combustionis.

Mischna VI.

Sanguis, qui commiscetur aquâ, si in eo est aspectus sanguinis, licitus est. Si cum vino commixtus fuerit, reputant illum quasi esset aqua. Si commixtus fuerit cum sanguine bestiæ, aut cum sanguine feræ, reputant illum quasi esset aqua. Quamvis R. Jehuda dicat; non esse sanguinem, qui sanguinem irritum reddat.

Mischna VII.

Si commixtus fuerit (sanguis) cum sanguine reproborum, effundatur in stagnum: (Sic etiam si commixtus fuerit) cum sanguine expresso.

16.
presso, effundatur in stagnum. Quamvis R. Elieser rectum pronun-
ciet. Si absque deliberatione effuderit, legitimus est.

Mischna VIII.

(Si commixtus fuerit) sanguis perfectorum cum sanguine viciato-
rum, effundatur in lacum. Si poculum cum poculis; R. Elieser inquit,
si oblatum fuerit unum poculum, offerant (reliqua) omnia pocula.
Verum enim verò Doctores dicunt, etiam si oblata fuerint cuncta, usq;
ad unum ex illis, (attamen hoc) effundatur in lacum.

Mischna IX.

Si commixti (sanguines) fuerint ii, qui deorsum effundendi, cum
iis, qui effundendi sursum; R. Elieser ait; effundantur (omnes) sursum.
Nam reputo deorsum effundendos, sursum effusos, ac si essent aquæ;
deinde revertens effundat deorsum. At sapientes dicunt, effundantur
in lacum, quod si non consideraverit, atq; effuderit, benè habebunt.

Mischna X.

3.
Si (sanguines,) qui aspergendi aspersione una commiscentur cum
iis, qui aspergi debent aspersione una, aspergantur aspersione una. Si
qui aspergi soliti aspersione quaterna (commiscentur) cū iis, qui asper-
gendi sunt aspersione quatuor, aspergantur aspersione quaterna.
Si (sanguines,) qui effundendi aspersione quatuor, miscentur cum
aspergendis aspersione una: R. Elieser dicit, aspergantur aspersione
quaterna: at R. Josea inquit, aspergantur aspersione una. Respondit ei
R. Elieser, nonne sic peccat, contra τ non diminues? Respondit ei R.
Josea, nonne (isto modo) transgreditur (legem;) nihil addas? Objicit
(iterum) huic R. Elieser, haud dictum, ne addas (quid,) nisi de re in per-
mixta. Opposuit ei R. Josea, sed nec dictum est, non diminues, nisi
de re impermixta. Et amplius dixit R. Josea, quando asperferis, trans-
grederis τ nihil addes; facisque simul opus manu tua: at quum non
asperferis, (rursus) quidem errasti contra τ non diminues; non tamen
facis factum manu tua.

Mischna XI.

Si (sanguines) effundendi intus, commiscentur cum iis, qui effun-
di debent foris, in stagnum effundantur. Si quis tamen sparfit foris,
reditque ac sparfit intus, rectum est. Sed si quis reversus est sparfitque
foris: R. Akiba illegitimum ducit; Sapientes autem pro recto habent.

Dixit

Dixit quidem R. Akiba, quemvis sanguinem, qui ad expiandum in templum illatus, reprobū esse. Econtrario ajunt Sapientes, de sacrificio pro peccato tantū valere. R. Elieser tamen addit quoq; oblationem pro reatu, quia dicitur; sicut sacrificium pro peccato, ita oblatio pro reatu.

Mischna XII.

Si quis sacrificii pro peccato sanguinem accipit duobus in poculis, efferturque unum ex illis forās, id tamen quod intus est, rectum est. Si portatur unum eorum introrsum; R. Jose Galilæus licitum pronuntiat exterius: verū sapientes dicunt reprobum. Dixerit licet R. Jose Galilæus; si propter locum, cujus profanat cogitatio, h. e. exteriorē, non facimus reliquum, exportato similem; nonne loco, de quo cogitatio non reprobum reddit, h. e. interiori hoc juris erit, ut non faciamus reliquum illato similem? Si quid illatum fuerit ad expiandum, etiam si nondum expiaverit, reprobatur; sunt verba R. Elieseris. At R. Simeon dixit; usque dum expiat. R. Jehuda inquit, si per errorem intulerit, benè habebit. Nullos sanguines reprobos, qui sparguntur super altare, expiat lamina sacerdotalis, exceptis immundis. Nam lamina sacerdotalis expiat quidem immundum; non autem exportatum.

CAP. IX.

Mischna I.

Altare consecrat id, quod est conveniens ipsi. R. Josea dicit, quicquid solet comburi, si ascendit, nō descendat, quia dicitur; est holocaustum in foco altaris. Quomodo se habet verò holocaustum, quod convenit igni? si ascenderit, non descendat. Ergo quicquid etiam est conveniens in ignita, si ascendit, non descendat. Rabban Gamaliel inquit; omne dignum (positu) in altare, si ascendit, non descendat, juxta scripturam: est holocaustū in foco, super altari. Quomodo habet holocaustum, quod aptum est (ut ponatur) super altare? si ascenderit, non descendat. Ergo quicquid etiam congruum est altari, si ascendit, nō descendat. Nihil dissentiunt Rabban Gamaliel atq; Rabbi Josea, nisi circa sanguinem & libamina. Nam Rabbane Gamaliele dicente, non descendant, contrā (rectè) vult R. Jehoschea, ut descendant. Ait R. Simeon, si sacrificium legitimum, libamina verò illegitima, item si libamina iusta, sed sacrificium profanum: imò si utrumq; reprobum: sacrificium non descendat, libamina autem descendant.

C

Mischna

Mischna II.

Et hæc sunt, quæ si ascenderint, non descendunt: (nimirum) id, quod per noctem remanet, pollutum, egrediens, quod mactatū extra (certum) tempus suum, locumq; suum; & quod acceperunt profani, & sparserunt sanguinem ejus. R. Jehuda dicit, quicquid mactatum est nocte, (&) cujus sanguis sparsus, & cujus egressus sanguis extra velum, si ascenderit, descendat. R. Schimeon quidem inquit, non descendat, quia R. Schimeon dixit, cujuscunque profanatio contingit in sanctuario, sanctuarium admittit illud, (contra) cujus profanatio non contingit in sanctuario, sanctuarium etiam non accipit.

Mischna III.

Hæc sunt, quorum profanatio non accidit in sanctuario, bestia, quæ vel coit cum homine, vel inita est ab homine, separata, cultū idololatræ oblata, merces meretricia, pretium, heterogenea, discerptum, egrediens per costam, vitiata. R. Akiba licita pronuntiat vitiata. R. Chanina Vicarius Sacerdotum (rectius) ait; dejecit pater meus vitiata ex altari.

Mischna IV.

Quemadmodum, si ascenderint, non descendunt; sic si descenderint, non ascendunt. Quæcunque tamen ascenderunt viva in verticem altaris, descendant. Holocaustum si ascendit vivum in verticem altaris, descendat: Sin mactatum fuit in vertice altaris, excoriet, & dividat in loco suo.

Mischna V.

Et hæc sunt, quæ si ascenderint, descendunt; caro sanctorum sanctorum, & caro sanctorum levium, & residuum Homer, & duo panes, panis facierum, reliquiæ oblationum, suffitus. Lana, quæ in capitibus ovium, atque pilus qui in barba arietum, ossa, nervi, cornua, ungulæ scissæ, quo tempore conjuncta sunt, ascendunt. Quia dicitur; & adolebit sacerdos omne super altari. Separata, nō ascendant, dicitur enim; & facias holocaustum tuum ex carne & sanguine.

Mischna VI.

Et omnia, quæ decidunt ab altari, nemo restituat. Sic & pruna, quæ decidit ab altari. Membra verò, quæ decidunt de altari ante dimidium (noctis,) restituit, & prævaricantur contra ea; at post dimidium (noctis) non restituit, nec prævaricantur contra ea.

Mischna

19.
Mischna VII.

Quemadmodum altare consecrat id, quod est conveniens ipsi; sic
clivulus consecrat. Quomodo altare ac clivulus consecrant ea, quæ
conveniunt ipsis, simili modo vasa consecrant. (Sicuti) vasa humidi
consecrant humidum, ita mensuræ aridi consecrant aridum. (Sicut)
vasa humidi non consecrant aridū, (ita) nec mensuræ aridi consecrant
humidum. Vasa sancta, quæ perforata sunt, cum faciunt aliquid de
operè suo, quod facere solebant, cum essent integra, consecrant: sin
minus, non consecrant. Non autem omnia ista consecrant, nisi in san-
ctuario.

CAP. X.

Mischna I.

Quicquid altero frequentius est, id etiam præcedit alterum istud.
Jugia præcedunt Mulaphim (Accessoria:) Accessoria Sabbathi præce-
dunt accessoria novilunii: Accessoria novilunii præcedunt Accessoria
principii anni: quia dictum; præter holocaustum matutinum, quod
est in holocaustum jube, faciatis ista.

Mischna II.

Porro quicquid sanctius est altero, præcedit alterum istud. San-
guis sacrificii pro peccato antecedit sanguinem holocausti, propterea
quod expiat. Membra holocausti præcedunt adipēs sacrificii pro pec-
cato, propterea quod consumuntur tota igne. Sacrificium pro peccato
anteit ignita, quia sanguis ejus effunditur super quatuor cornua; & su-
per fundamentum. Sacrificium pro reatu præcedit sacrificium eucha-
risticum & arietem Nasiræi, quoniam est sanctum sanctorum. Sacrifi-
cium eucharisticum atq; aries Nasiræi antecedunt sacrificia pacifica,
propterea, quia edi solent die uno, & requirunt panem. Sacrificia paci-
fica antecedunt primogenitum, quoniam sunt obstricta ad quatuor
effusiones, impositionem manuum, libamina & agitationem pecto-
ris atque armī.

Mischna III.

Primogenitum antecedit decimas, ideo quia sanctitas ejus inci-
pit ob utero, atque à sacerdotibus comeditur. Decimæ antecedunt
aves, quoniam sunt sacrificium, & sunt in illis sancta sanctorum, san-
guis scilicet eorum, & adipēs eorum.

C 2

Mischna

Mischna IV.

Aves præcedunt Minchas i. e. munera, quia sunt species sanguinum. Mincha peccantis præcedit Mincham voluntariam, quoniam offertur pro peccato. Sacrificium pro peccato ex ave offertur ante holocaustum ex ave; & sic se habet res in sanctificatione.

Mischna V.

Omne sacrificium pro peccatis, quod in lege est, præcedit sacrificium pro reatu, excepto sacrificio pro reatu leprosi, quia offertur in finem rectificationis. Omnia sacrificia pro reatu, quæ sunt in lege, offeruntur bimula, atque emuntur ex argento siclorum, excepta oblatione pro reatu Nasiræi, oblationeque pro reatu leprosi, quæ offeruntur anniculæ, nec emuntur ex siclorum argento.

Mischna VI.

Quemadmodum ista præcedunt in oblatione suâ, sic (etiam) præcedunt in comestione sua. Sacrificia pacifica præteritæ diei, & sacrificia pacifica hujus diei quod attinet, hesternæ diei præcedunt. Sacrificia pacifica præteritæ diei sacrificium pro peccato & oblationem pro reatu diei hujus præcedunt: sunt verba R. Meir. Verum enim verò sapientes dicunt, sacrificium pro peccato antecedere, quia est ex sanctis sanctorum.

Mischna VII.

Et in omnibus istis licitum est sacerdotibus variare in comestionibus istorum, ut comedant, vel assata, vel elixata, vel cocta, & ut dent in ea condimenta profana, vel condimenta Thrumæ; hæc dixit R. Schimeon. R. Meir (rectius) inquit; non det quis in ea condimenta Thrumæ, quia non debet Thrumam profanationi obnoxiam reddere.

Mischna VIII.

Dixit R. Schimeon, si videris oleum, quod partiuntur inter se in atrio, non opus tibi est quærere, quid hoc sit; sed est reliquum lagani Mincharum Israelitarum, & sextarius olei leprosi. Si videris oleum effusum super ignito, non tibi opus erit, ut quæras, quid hoc sit: sed est reliquum lagani Mincharum sacerdotum, & Minchæ Sacerdotis uncti, quoniam non voluntariè offerunt oleum. R. Tarphon tamen (rectius) ait; voluntariè offerunt oleum.

CAP.

21.
CAP. XI.

Mischna I.

Sanguis sacrificii pro peccato quando effunditur super vestimentum; Ecce istud tenetur, ut lavetur. Etiam si enim scriptura non loquitur, nisi de iis, quæ edi debent, quia dictum; in loco sancto edas: attamen eodem modo ea, quæ comeduntur, & ea, quæ intrinseca sunt, obligantur ad lotionem; quia dicitur; Lex sacrificii pro peccato. Ergo lex una est omnibus sacrificiis pro peccato.

Mischna II.

Sacrificium pro peccato si ineptum fuerit, sanguis ejus non obligatur ad lotionem, si habuerit tempus correctionis; si non habuerit tempus correctionis. Quod nam (autem) est, quod tempus correctionis habet? quod factum est pernox, quod factum est pollutum, & quod egressum est. Quodnam verò istud, quod non habet tempus correctionis? quod maciatum est extra tempus suum, extraque locum suum, atque quod acceperunt, qui non debebant, sparseruntque sanguinem ejus.

Mischna III.

Si quid aspersum fuerit de collo in vestem, non obligatur ad lotionem. Si de cornu, aut de fundamento, lotio haud necessaria. Si effusum (quid) fuerit super pavimentum, collegeritque quis (illud,) ad lotionem non tenetur. Non enim tenetur ad lotionem, nisi sanguis, qui exceptus fuerit in vas, & idoneus, qui aspergatur. Si quid sparsum fuerit super pellem, antequam excoriata fuerit, non necesse habet lotionem. Sin excoriata, oportet lavare; hactenus R. Jehuda. R. Elieser largitur & hoc, quod, si excoriata fuerit (cutis,) non opus habeat lotionem. Non enim tenetur ad lotionem nisi locus sanguinis, & res, quæ admittit immunditiam atque apta lotioni est.

Mischna IV.

Tam vestimenta, quam cilia pellesque, ad lotionem obligantur in loco sancto. Item fractura vasorum testaceorum fit in loco sancto. Item mundatio, ac immersio vasorum æneorum, in loco sancto. Hoc est rigorosius in sacrificiis pro peccato, quam in sanctis sanctorum.

Mischna V.

Vestimentum si (pollutum sanguine sacrificii pro peccato) egreditur extra vela, tum ingreditur, & lavat istud in sancto loco. Si pollutum fuerit extra vela, lacerat id, deinde ingreditur & lavat istud in

in loco. Vas testaceum quando egreditur extra vela, tum ingreditur, & frangit illud in loco sancto; si immundatum fuerit extra vela, perforat illud, & ingressus frangit id in sancto loco.

Mischna VI.

Vas ex ære, quod egreditur extra aulaa, ingressus expoliat, immergendoque abluat in loco sancto; si impurum factum est extra aulaa, diminuat, ingressusque tergat, ac immergat istud in sancto loco.

Mischna VII.

Sive coxerit in eo, sive evacuaverit in illud fervens, sive etiam sancta sanctorum, sive sancta levia fuerint, obligatur ad abstersionem & immersionem in aquam. R. Schimeon dicit; sancta levia non opus habere abstersione, & immersione in aquam. R. Tarphon inquit; si coxerit in eo ab initio festi; coquat in eo per totum festum. Sed Sapientes dicunt; usque ad tempus comestionis, abstersio valet, & immersio in aquam. Abstersio fit juxta abstersionem poculi, & immersio in aquam secundum immersionem poculi in aquam. At abstersio fit in calidis, ac immersio in aquam in frigidis. Veru & craticulam eluunt in aquis ferventibus.

Mischna VIII.

Si quis coxerit in eo sancta simul & profana, aut sancta sanctorum, atque sancta levia, tum si est in illis tanquam dans saporem, levia debent edi uti graviora, nec opus habent abstersione, & immersione in aqua, nec profanant tactu. Laganum quando tangit Laganum, aut frustum frustum, tum non totum laganum, nec tota frustra prohibita sunt, sed nihil est vetitum, nisi locus, qui absorbet.

CAP. XII.

Mischna I.

Lavandis eodem die, & egens expiationibus, non capiunt partem de sanctis ad edendum circa vesperam. Plangens nec tangit, nec offert, nec capit partem ad comedendum in vespera. Vitiati, sive sint vitia constantia sive vitia momentanea, participant ac edunt; sed non offerunt. Quisquis non est aptus cultui, non participat de carne, & cuiusque non est (pars) in carne, (ei etiam) non est in pellibus. Etiam si quis immundus sit, hora sparsionis sanguinum, & purus in hora adolitionis pinguedinum; non participat de carne, quoniam dictum; offerenti sanguini.

fanguinem sacrificiorum pacificorum & adipem è filiis Aharonis, erit crus dextrum in partem.

Mischna II.

In cujuscunq; carne nullum acquisivit jus altare; in ejus cute etiam sacerdotes nihil juris habent: dicitur namque; holocaustum viri, h. e. holocaustum, quod ascendit viro. Holocaustum quod macatur absq; mentione nominis sui, non quidem imputatur suo Domino, (tamen pertinet) pellis ad sacerdotes. Sive holocaustum viri sit, sive holocaustum mulieris; cutes eorum sacerdotibus (competunt.)

Mischna III.

Pelles sanctorum levium, dominorum sunt. Pelles verò sanctorum sanctorum, sacerdotum: argumentando à minori ad majus; nam si in holocausto, in cujus carne nihil juris habent, cutem tamen sibi acquirunt, æquum non magis erit de sanctis sanctorum, quorum acquirunt carnem, ut acquirant etiam cutem eorum? (In contrarium) altare non præbet argumentum: quippe quod nihil omnino juris in cute habet.

Mischna I-P.

Nullorum sanctorum, in quibus obtingit profanatio ante excoriationem, pelles sunt sacerdotum: sin post excoriationem, pelles illorum sunt sacerdotum. Dixit R. Chanina præfectus sacerdotum, à diebus vitæ meæ non vidi cutem educi in locum combustionis. Inquit R. Akiba; ex ejus verbis discimus, quod si quis excoriat primogenitum, & reperitur disceptum, sacerdotes cute ejus fruuntur. Verum enim verò Sapientes ajunt; si utique sita se habeat, attamen non videmus ullam demonstrationem: igitur educitur in locum combustionis.

Mischna V.

Juveni comburendi, & hirci comburendi, quo tempore comburuntur juxta præceptum eorum, comburuntur in loco cineris, atque impura reddunt vestimenta. At si non juxta præscriptam legem comburuntur, comburuntur in sanctuario, & non immundant vestes.

Mischna VI.

Quando exportant ista super vectibus, tum si egressi fuerint priores extra murum atrii, dum posteriores non egressi sunt: Priores immunda faciunt vestimenta, sed posteriores nō immundant vestimenta, usq; ad egressum fuerint & ipsi. Sin egressi fuerint omnes, tunc etiam omnes immundant.

30.

29.

2 32.

33.

3

3

3

9.

4

immunda habebunt vestimenta (sua.) R. Schimeon (malè) negat, ullos polluere vestimenta, usq; dum exortus fuerit sol super plerosq; eorum. Si discissa fuerit caro, incendens vestimenta haud maculat.

CAP. XIII.

Mischna I.

Si quis mactaverit simulq; obtulerit foris, reus est propter mactationem, reusq; propter oblationem. R. Jose Galilæus dicit; si mactaverit intus, atq; obtulerit foris, peccat. Si mactaverit foris, obtuleritque foris, liber est, quia non obtulit foris, nisi rem profanam. Objecerunt ei, etiam is qui mactat intus, & offert foris, postquam eduxit, profanavit illud.

Mischna II.

Immundus si ederit, sive sanctum immundum, sive sanctum mundum, reus est. R. Jose Galilæus dicit; Impurus si ederit purum, reus fit: sed impurus si ederit impurum, liber est, quia non edit, nisi rem pollutam. Objecerunt ei; etiam pollutus si ederit mundum, postquam tetigit illud, immundum fecit illud; verum purus si ederit impurum, liber est, quia non nisi super immunditie corporis, reus fit.

Mischna III.

Strictius jus est in mactatione quam in oblatione, & (vicissim) in oblatione quam mactatione. Strictius jus est in mactatione; quia quando quis mactat pro Idiota, reus est; è contrario, si offert pro Idiota, liber est. Strictius jus est in oblatione; Nam duo si acceperint cultrum, atq; mactarint, liberi sunt; si sumserint membrum & obtulerint illud, rei sunt. Si quis obtulit & rediit, rursusq; obtulit ac rediit, & tertium obtulit, reus est super qualibet oblatione: hæc dixit R. Schimeon. R. Jose verò (rectè) dicit; non reus fit nisi unius oblationis, & non reus fit, donec obtulerit in principio altaris. R. Schimeon licet inquit, etiam si obtulerit super petra, aut super lapide, reus fit.

Mischna IV.

Sive sancta proba, sive sancta reproba sint; si reproba fuerint facta in sancto & obtulerit quis ea foris; reus est. Si quis obtulerit instar olive de holocausto, aut adipibus foris, reus est. Si quis collegerit in pugillum (farinam,) aut thus, aut suffitum, aut munus sacerdotum, aut munus sacerdotis uncti, aut munus libaminum, obtuleritque ex uno isto-

29.
istorum sicut olivam foris, reus est. R. Eleasar liberum dicit, donec obtulerit totum. Quod si, quæcunque sint, obtulerit intus, at reliquerit de iis tanquam olivam, obtuleritque foris, reus fit: contra, quibuscunque quid defecerit, atque (postea) obtulerit ea foris, liber est.

Mischna V.

Si quis obtulerit sancta adipesque eorum foris, reus fit. Si minus, quo de non sumeus est pugillus, obtulerit foris, liber est. Si pugillum ex eo sumserit, & pugillus (hic) ejus in illud reciderit, tumq; id obtulerit foris, reum se facit.

Mischna VI.

De manipulo (farinæ) & thure si obtulerit quis unum foris, reus est. R. Eleasar remittit, donec obtulerit alterum. Si unum intus, alterumque foris, reus est. Si duarum acerrarum thuris obtulerit unam foris, reus est. R. Eleasar liberum dimittit, usque dum obtulerit alteram. Si unam intus & alteram foris, reus est. Si quis sparserit partem sanguinum foris, reus est. R. Eleasar dicit, etiam si libat aquas festi in festo extrâ, reus est. R. Nehemia inquit, si foris offert reliquias sanguinis, reus est.

Mischna VII.

Si quis ungue secat avem intus, & offert foris, reus est. Si discerpit foris, & offert foris, immunis est. Si mactat avem intus, atque offert foris, liber est. Si mactat foris, & offert foris, reus est. Reperitur modus, quo quod rectum est intus, liberum fit foris; (itemque) modus, quo quod rectum foris, est licitum intus. Rabbi Schimeon ait, super quocunq; rei fiunt foris, rei fiunt super simili etiam intus, quando quis offert illud foris, excepto eo, qui mactat intus, & offert foris.

Mischna VIII.

Sacrificii pro peccato sanguinem si quis acceperit in poculo uno, obtuleritque foris, redierit autem, & obtulerit intus: Aut si intus, & redierit atque obtulerit foris, reus est: Quia omnia intus offerri debebant. Si acceperit sanguinem ejus duobus in poculis, & obtulerit duo ista intus, liber est; si verò duo ista foris, reus est. Si unum intus, alterum foris, liber est; si unum foris, alterum intus, reus est super

D

per

per exteriori, sed interius expiat. Cui res similis est? Separanti sacrificium suum pro peccatis, sed perit, atque separat aliud pro illo, quando autem reperitur primum, ecce tunc separatum manet utrumque. Quando tum macerat duo illa intus, liber est; quando macerat duo ista foris, reus est. Si unum intus, & alterum foris, est liber. Sin unum foris, & alterum intus, reus est super exteriori; sed interius expiat; quemadmodum sanguis ejus liberam facit carnem ejus, sic liberam facit carnem alterius.

CAP. XIV.

Mischna I.

Juvenca sacrificii pro peccato, si comburitur extra struem suam (lignorum;) Item si hircus emissarius offertur foris, culpa vacat; quia dicitur, & ad januam tentorii cœtus ne adducant: (nimirum) quod non idoneum est, ut intret per januam tentorii conventus, propter illud non fiunt rei.

Mischna II.

Bestiam, quæ vel coit cum homine, vel inita est ab homine, item separatam, & cultui idololatræ oblatam, nec non mercedem meretriciam, pretium, heterogeneam, discerptam, egredientem per ostiam (hæc, inquam) si quis obtulit foris, liber est; Dicitur enim, coram tabernaculo Domini, unde quicquid non dignum (ut sistatur) coram tabernaculo Dei, super illo (etiam) non rei fiunt. Vitiosa, sive sint vitia durabilia, sive vitia non durabilia, quando quis offert, immunis est. R. Schimeon dicit, si vitia habent durabilia, liber erit: sin vitia non durabilia (seu transeuntia) transgredientur præceptum negativum. Turtures, quorum tempus nondum advenit, & pullos, quorum tempus (jam) præterit, quando quis obtulit foris, liber est. R. Schimeon, Equidem, inquit, (si quis obtulit) pullos columbarum, quando jam tempus destinatum transierat, liber est; sed turtures (si obtulerit) quorum certum tempus nondum accessit (lædit) negativum præceptum illud; non offeres eam & filium ejus. Item si deficiens tempore, liber est. R. Schimeon ait; Atqui hic lædit præceptum negativum. Quia dixit R. Schimeon, omne, quod aptum est, ut possit alio tempore venire; Ecce hoc est sub præcepto negativo; non tamen in eo est excusatio.

27.
cilio. Sed sapientes dicunt, omne id, in quo non est excisio, etiam non est sub præcepto negativo.

Mischna III.

Item (inquam) si deficiens tempore suo; sive illud deficiat quoad seipsum, sive quoad Dominum suum. Quodnam ergo est, quod deficit tempore quoad Dominos suos? (Hoc est:) quando vir aut femina fluxum patiens, puerpera, aut leprosus obtulerint sacrificium pro peccato & oblationem pro reatu foris, liberi sunt; si autem obtulerint holocausta sua, & sacrificia pacifica sua foris, rei sunt. Si quis obtulerit de carne sacrificii pro peccato de carne sacrificii pro reatu, de carne sanctissimorum, de carne sanctorum levium, & residuum Homeris, & duos panes, atque panem facierum, reliquiasque munerum: (item) si effuderit, miscuerit, fregerit, saliverit, agitaverit, obtulerit, disposuerit mensam, & ornaverit lampadas, collegerit in pugillum, atque acceperit sanguines foris, liber est. Non obligantur super ullo (istorum) nec ratione alieni, nec ratione immunditiei, nec ratione destituti vestibus, nec ratione lotionis manuum & pedum.

Mischna IV.

Antequam erectum esset tabernaculum, fuerunt excelsa licita, & cultus per primogenitos fiebat: postquam erectum est tabernaculum, prohibita fuerunt excelsa, & cultus per sacerdotes factus est. Sancta sanctorum edebantur intra vela; sancta levita in totis castris Israël.

Mischna V.

Ubi venerunt in Gilgal, atque licita fuerunt excelsa, sancta sanctorum comedebantur intra vela; sancta levita quolibet in loco.

Mischna VI.

Cum venerunt in Schilo, prohibita esse ceperunt excelsa; Non tamen fuit illic contignatio; sed structura lapidum inferius, & aulaa superius. Ecille fuit quietis locus. Tum sancta sanctorum edere solebant intra aulaa; sancta levita, & decimas secundas quousque prospectus dabatur (vel exibat.)

Mischna VII.

Cum venissent in Nob & Gibeon, permittebantur excelsa; sancta autem sanctorum comedere solebant intra aulaa: sancta levita in omnibus urbibus Israël.

Mischna VIII.

Cum venerunt in Jerusalem, prohibita sunt excelsa, neque amplius fuerunt licita. Nam hæc erat possessio. Sancta autem sanctorum manducare mos erat intra aulæ; sancta levia & decimas secundas intra murum.

Mischna IX.

Quæcunque sancta quis consecravit tempore prohibitorum excelsorum, & obtulit tempore prohibitorum excelsorum foris: ista impegunt in præceptum affirmativum, & in præceptum negativum, atque rei facti sunt super illis excisionis. Sin quis consecravit ista tempore permissorum excelsorum, & obtulit tempore prohibitorum excelsorum, tum impegunt in præceptum affirmativum, sed non in præceptum negativum, nec rei facti sunt ob illa excisionis. Si quis consecravit ista tempore prohibitorum excelsorum, obtulitque tempore licitorum excelsorum: Tunc iterum impegunt in præceptum affirmativum, nihil quicquam autem in præceptum negativum.

Mischna X.

Hæc sunt sancta, quæ offerunt in tabernaculo; sancta, quæ sanctificantur pro tabernaculo, si oblationes fuerint cœtus, offeruntur in tabernaculo: At oblationes privati in excelso. Oblationes privati, quæ consecrantur pro tabernaculo, offeruntur in tabernaculo; si tamen offert quis ea in excelso, liber est. (Quid inter excelsum privati & inter excelsum cœtus interest? manuum impositio, & mactatio ad septentrionem, sparsio circumquaque, ventilatio, appropinquatio. R. Jehuda inquit, non Minchah locum habet in excelso, aut officium sacerdotale, aut vestes ministerii, aut vasa ministerii, aut odor quietis, aut sepimentum inter sanguines, aut lotio manuum, atque pedum; sed tempus certum, & residuum atq; pollutum tam in hoc quam in illo æqualiter se habent.

ABSOLVTVS EST TRACTATVS
DE SACRIFICIIS.

Anno-

Annotationes breves Theologicae ad Tra-
ctatum hunc de Sacrificiis.

Annotation 1.

NE indue album, nocte obscurâ. Sic Arabes in proverbio. Mutue-
mur, ut gloriosum alloqui possimus Judæum. Docet, Judæ; Ne
sis extrinsecus decorus, & intrinsecus plenus iniquitatis & nequitiae.
Externis in cultibus te diligentissimum, supersticiosissimumq; (religio-
sissimum volebam dicere) esse, negatum: quis ibit? Ast quid intus?
manifestat id Dominus cordium scrutator apud Esaiam c. 29, 13. quan-
do propter simulatam tuam sanctitatem conqueritur ita: Appropin-
quans populus iste ore suo, & labiis honorat me, cor autem suum, pro-
cul amovet à me; estq; reverentia eorum erga me, quam præcepto ho-
minum edocti sunt, &c. Cœcutis adhuc, sed ipse tamen fateris. Sic in
Schabb. si priores fuerunt filii Regum, sumus nos filii plebejorum, &
si illi homines, nos planè A sinu. Item in Tra&. Joma: Melior erat unguis
anteriorum, quam venter posteriorum. Et ejusmodi alia. Sufficiat hic
præsens tractatus, ex quo partim quam anilibus imbutus tuus sit ani-
m^o persuasivunculis, seu constitutionibus sapientū (desipientum aptius),
& partim quid Dei in Ecclesia Satanus infensissimus verè Ecclesiæ *Νυ-
σταγωვის* cum à verbis Dei ad traditiones disceditur humanas, mo-
liri soleat, satis perspicuè apparet. Etenim ubi nucleus divinorum in-
stitutorum? est subtractus, testæ duntaxat relictæ. O quam turpiter
neglexisti illud, quod in Chagiga cap. 2. Comede dactylum, & projice
corticem foras! Tu, tu comedisti corticem & projecisti dactylum fo-
ras. Quis igitur sacrificiorum nucleus in omnibus sacrificiis Vet. Test.
Est Christus Jesus Messias olim tibi, Judæ, promissus, cujus adventum
adhuc cum suspirio optas, expectas, ac expectabis ad ultimum usque
adventum: quo adventu in convivio habebis cetum infernalem pro
tuo Leviathan, quem, si vis, mactes, inque epulum pares. Tene modò
tuum, omne trinum perfectum, quod Christianis objicientibus. sce-
ptrum esse ablatum, respondere soles. Credamus nos interim in Chri-
stum Jesum Messiam, perfectissimum nostrum sacrificium, cujus typi
sacrificia fuere, de quo in toto hoc tractatu ne quidem verbū habetur.
Totus est occupatus in Ceremoniis, ne videlicet in oblivionem veni-
ant. Sed frustra. Usus est abrogatus abolitusque. Quid ergo umbrâ,
præsentem corpore; aut typo, an typo dato, opus est?

Ann-

30.

29.

2
32

33

34

35

36

37

38

Annotatio II.

Non possumus, dicitis, perfectam Præceptorum Dei explicationem adducere, nisi innitatur verbis Sapientum nostrorum. Absque lege orali tota lex in tenebris esset, in lib. Juchaf. pag. 158. Obedientes, inquam, vos esse, atque vestrorum Sapientum verbis inniti, prætermisâ Salvatoris nostri (ut Matth. 15. & alibi passim) reprehensione, quo tempore Ecclesia Judaica traditionibus veterum tota ferè erat demerata, testem hunc tractatum habemus sufficientem, in quo quid nisi ferè meræ & superstitiosæ constitutiones hujus vel illius Rabbinum Sapientumque? Quolibet in capite (excepto tantum unico, nempe quinto,) Rabbinorum ac Sapientum occurrunt atq; videntur nomina. Sed his sciolis opus, ut legem Dei scriptam, quam insufficientem fabulantur, suis à Mose (quare enim Moses cum Domino 40. diebus totidemq; noctibus in Monte Sinai commoratus fuisset, nisi ut sublimiora addisceret mysteria, quæ nunc legis orali nomine veniunt?) communicatis (sic gloriantur) traditionibus supplerent. Quantopere has traditiones (sive legem oralem, sive Mischnas voces, ferè idem erit,) quas serie (videre eam cui volupe est, adeat Rambamum in præfatione librorum, quos ipse Mischnajoth, h. e. *Ἰσχυραὶ* indigitavit; seu ut à circumscripto Emblemate ex Deut. 34. ult. *Ἰαδ Χαφακὰ*, i. e. manus fortis denominantur) minimè interrupta à Mose ad Seniores propagatas, horum è memoria in schedas collectas, & tandem à R. Jehuda Hannasi, ab innocentia vitæ Hakkadosch cognominato (en tantorum arcanorum proditorem! juxta & excusatorem Rambamum in c. 1. At cur hoc fecit R. Hakkadosch? cur non reliquit hanc rem in pristino suo statu? Idèd quod animadvertit discipulos quotidie imminui & deficere, tribulationes contra innovari & crescere; Regnum malitiæ, (sic malitiosi Romanum denominant) extendi in mundo, & invalescere, Israëliticum verò dispergi ad extremitates.) cæterisq; earum compilatatoribus dicunt editas, extollant atq; quanti habeant, ex blasphemia ista comparatione, satis notâ, quæ legitur in Massichta Sophrim in c. 15. Hal. 7. & sequent. 8. clarum est: Ita enim; Similis est textus Biblicus aquis, Mischna vino, & Talmud condito. Apage impietatem! Cujus impietatis partipes esse Papicolos, in succedente thesi, quâ Pontificio Judæorum vestigiis insistere probaturi, demonstrabimus: sed brevissimè.

Eodem itaque, cum Judæos tum Pontificios, colore suas tueri atque habere traditiones hisce ex sequentibus constabit. Distinguunt Judæi legem in **תורה שבכתב** legem, quæ in scripto est, seu **עצמות**, & **תורה שבעל פה** legem, quæ per os, supple, tradita est, seu **אגרות**; quâ distinctione quid notius? ambabus (ut ita loquar) apprehendunt eam Pontificii manibus, & firmiter tenent. Et quemadmodum Judæi traditionum suarum Autorem prædicant Deum, à quo Moses acceperit (vide R. Bechai in Deut. 34.) Sic Pontificii Judæis non minores, suas traditiones ab Apostolis provenisse, adeoq; divinas esse effutunt, vid. Conc. Trid. Sess. 4. D. 1. Præterea ne quid desit, conantur Judæi ex loco Deut. 4. 14. probare, quod ad observandâ traditionem ipsis datum sit mandatum. Id quod quoq; tentant Pontificii, & non quod pueri in faba, habere existimant, quando ad traditionum suarum patrocinium locum 2. Thess. 2. 15. arroganter producunt. Nam imperfectionem scripturæ sacræ urget uterq; & Judæus, & Pontificius; paremq; sacri codicis ac traditionum autoritatem esse innuit. Porro edusq; impudentes Judæi progrediuntur, ut scribere haud horreant, quod etiam in Bibliis Sacris studere aliud nihil sit, quàm tempus perdere. Non degenerant Pontificii, qui suas traditiones plurimi faciunt præ scriptura sacra, eamq; adhuc convitiis conspuunt. O quanta autoritas Rabbiorum! Mittamus Osium, qui ferè eadem habet. At quanta papicolarum audacia adscribens Romano Pontifici (Antichristo) infallibilitatem! Nolunt Judæi recedi à majorum traditionibus. Non recedes (sic R. S. Jarchi ad Deut. 17. 11.) à verbis illorum, etiam si dicerent tibi de dextra, hanc esse sinistram, & de sinistra, hanc esse dextram. Habeat talis credulus per nos Abubecri cognomen, quod est **יוסף** Justus, vel is, qui facile fidem adhibet. Idem volunt Pontificii. Apud Judæos, Sanh. c. 10. Gravius peccatur circa verba scribarum, quam circa verba legis. Apud Pontificios violatio legis Ecclesiasticæ gravius peccatum, quam transgressio legis divinæ. Judæorum nullus dissentiat à Doctorum dictis. A Muphti i. e. Romani Pontificis (Muphti, inquit Busbeq. Ep. 1. apud Turcas Sacerdotum supremus, ut apud nos Romanus Pontifex,) sententia nemini liceat discedere. Judæi morti illos, qui accipere nolunt traditiones, adjudicant. Quisquis transgreditur verba Sapientum, reus est mortis. Pontificii respuentibus traditiones, anathema dicunt. **En Pontificios Judaizantes!**

ANNO-

30.

29.

2
32

33

31

32

31

9.

4

Annotatio IV.

Sacrificiorum originem (licet res inter nos ac Pontificios maxime controversa. Nam famosus ille Bellarminus, Olympi Papistici Atlas, rem à primo deducens ovo, ut nimirum sacrificium Missæ idololatriæ cum tueretur, & sacrificulis Missaticis assereret ementitum Sacerdotii ordinem, nugatur audaciter, sacrificium cum ipsa religione natum esse, quod tamen audacius, quam verius effuit,) nunc mittamus. Ad Cap. I. Mischnâ I. facimus progressum, in quâ per Ecclesiam Judaicam Pascha inter sacrificia numeratum est; nec immeritò. Cùm actus sacrificiorum essentielles quatuor, qui in Cap. II. Mischnâ III. rectè sunt notati, Paschati competant. Sacramenti interim rationem habuisse (quatenus à singulis comedebatur familiis) quo neminem participem indicabatur fore beneficiorum Christi, nisi qui familiæ Christi, id est, Ecclesiæ membrum esset, non imus inficias. Mediâ incedimus via. Potest præterea sacrificii nomine venire, insignis quia fuit typus sacrificii Christi, qui 1. Cor. 5, 7. appellatur Pascha nostrum, ad Rom. 3, 25. *ἱλασθῆριον* non modò ob *ἱλασµόν* & propitiationem, quam pro peccatis nostris præstitit, 1. Joh. 2, 2. sed ob typum etiam Christi, qui in *ἱλασθῆριον* (quo nomine LXX. utuntur pro operculo tegente arcam fœderis, quod Moses *תָּרַם*) Vet. Test. tempore præcessit. Item Joh. 1, 29. 56. Agnus, Ecce, inquit Baptista, agnus Dei, &c. cujus typus agnus Paschalis. Socinus falsò præterens, agnum non fuisse sacrificatum pro peccato, abeat hic. Hædum, deficiente in primis agno, usurpatum fuisse, non culpamus. Quòd verò aliud animal præter agnum & hædum, ad celebrandum Pascha, adhibere licitum fuerit, negatur.

Annotatio V.

Quæ porrò Talmudistæ in hoc I. Cap. de formâ, quam vocare possumus, sacrificiorum, & quam tractatus hic titulum seu nomen appellat, habent, quod nimirum nullus, cui sacrificium mactandum & offerendum, ita inconsideratè, vel dolosè agere debuerit, ut tituli indicandi oblivisceretur, seu fraudulenter pro vero falsum indicaret; sed quod sacrificium quodque sub titulo suo, non alieno, mactandum offerendumq; fuerit, id non ineptum, nec contemnendum putamus, ut ita levitas animi, & tituli fraudulenta immutatio excluderentur. Attamen in multis nimis rigorosæ videntur constitutiones, & in primis illud, quod

33.
quod de cogitatione (seu intentione) hic & alibi notarunt, intolerabile est; cogitationem animi hic quicquam importare, si pro interno mentis actu foris non manifestato accipiatur. Est hic fons intentionis, quam in ministris, dum Sacramenta conficiunt & conferunt, Pontificii requirunt, tanto etiam studio, ut Talmudistis multo severiores rigidioresque; secus docentibus fulmina intentent. E contrario bene dicitur; sicut sacrificia Vet. Test. sub certo suo titulo publice manifestato offerri debebant: sic in Sacramentis verba, tanquam formam, requiri in Novo Testamento. Interim peccasse, qui intus aliud fraudulenter cogitabat, concedimus.

Annotatio VI.

In Cap. II. & III. Judæi circa personas, quas vel idoneas, vel non idoneas ad actus sacrificiales perficiendos censent, curiosi nimis sunt; ut superstitiosorum nomen mereantur. Bene se habet & recte, quod personis ineptis, propter quas deinceps sacrificium fit reprobum, actus sacrificiales sunt prohibiti: sed quod inter ineptas personas Capite II. Mischna I. refertur sedens, aut stans super vasis, super bestia, aut super pedibus proximi sui, (quod inter macchantem & excipientem sanguinem contingere solet), quam ineptum, quam superstitiosum est? Si omnia juxta bonum ordinem & ad decus observari volebant, quorum ipsi alia sunt studiosissimi, decorum fuit. Decorum autem causa licet ista vitanda fuerint, non tamen ex lege scripta præcipiebantur, atque necessitatem habebant. Est hic revera colatio muscarum, quam Salvator vocat Matth. 23. Ad quam etiam pertinet scrupulosa effusio sursum aut deorsum ad altare. Item, exceptio sanguinis manu dextra vel sinistra Capite III. Mischna II. atque alia.

Annotatio VII.

Nimis sunt solliciti de aspersorum numero in Cap. IV. Mischna I. II. Sexta quoque in Mischna nimis titulorum distinctio est subtilis, quamvis res ipsa in lege sit fundata. Nonne enim, qui sacrificare volebat, dicere debebat, adferre pro se, aut domo sua sacrificium Jehovah in ignitum odoris quietis? Si quidem ad ignita odoris quietis, quæ Moses habet, pertinebat.

Annotatio VIII.

Ad bonum ordinem, quæ in Cap. V. & VI. de speciali loco proferuntur, spectabant. Sin necessitas fingebatur, in Mose fundamentum non habent.

E

Anno.

30.

29.

28.

33.

31.

30.

29.

9.

4.

Annotatio IX.

Comprehensa Cap. VIII. de commixtione consecratorum in sacrificia, non mala sunt, quatenus omni fraudi occurrunt, quæ varia in ejusmodi commixtione esse potuit; non malè etiam occurritur negligentia, & custodiæ diligentia intenditur, sed in commixtione, quæ casu fiebat, sæpe rigorosiores sunt: ubi namq; fraus dolusq; defuerunt, sufficiebat, si sacrificio, vel necessario, vel voluntario pecus idonea statueretur, quæcunq; illa esset. Quod verò commixtionem membrorum & sanguinis attinet, negligentia sacerdotum potius culpanda atque castiganda fuit, quam si, pro quibus sacrificia offerenda, onerandi. Eadem ratio eorum, quæ Cap. IX. habentur de iis, quæ in altari posita vel relinquenda, vel removenda erant, de quibus maximè Mischna l. II. III. IV. V. Nam & hic diligentia atq; cura Sacerdotum requirebatur, nisi de fraude eorum, qui sacrificia offerebant, constare potuit.

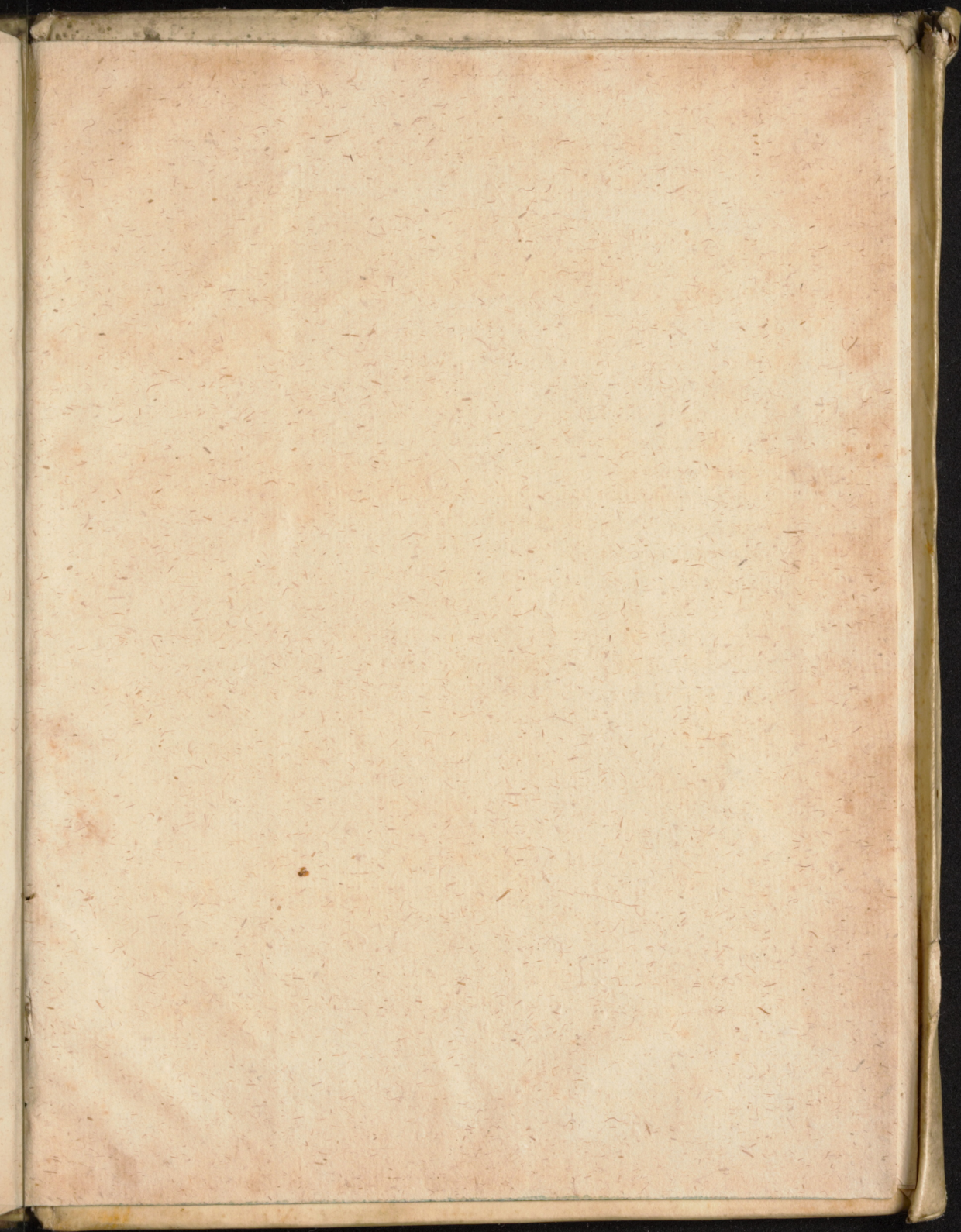
Annotatio X.

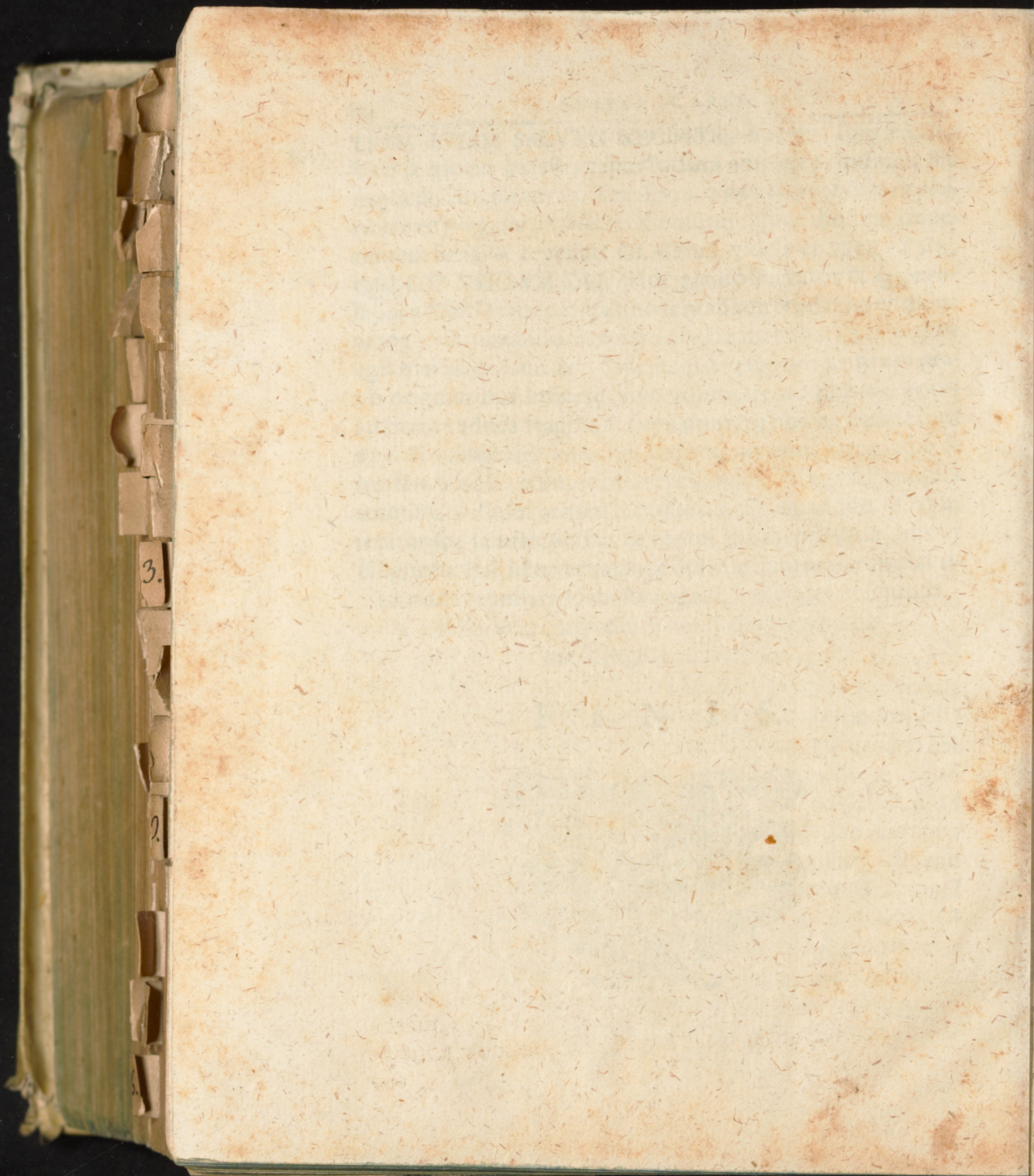
Caput X. occupatum est in ordine offerendi & comedendi sacrificia, ubi si bonus ordo intenditur, non inepta sunt, quæ constituuntur Mischna l. II. III. IV. V. VI.

Annotatio XI.

Quæ in reliquis habentur, sollicitè examinare nolumus, nec chartæ angustia permittit. Hoc tandem desideramus, quod de effectu sacrificiorum totus tractatus quicquam non habet, qui tamen omnino omittendus non fuisset: nisi quod animadvertere licet, sacrificia non aliter quam tanquam bona opera considerasse, cum tamen sacrificia juxta doctrinam scripturæ non ad legem, sed ad Evangelium pertinuerint, & tanquam typi sacrificii Messæ propitiatorii expiaverint & gratiam contulerint. Sed ne longius, quam ubi Gryps sit, videamur provehì, quod proverbium Arabum vetat, hîc nobis esto

F I N I S.

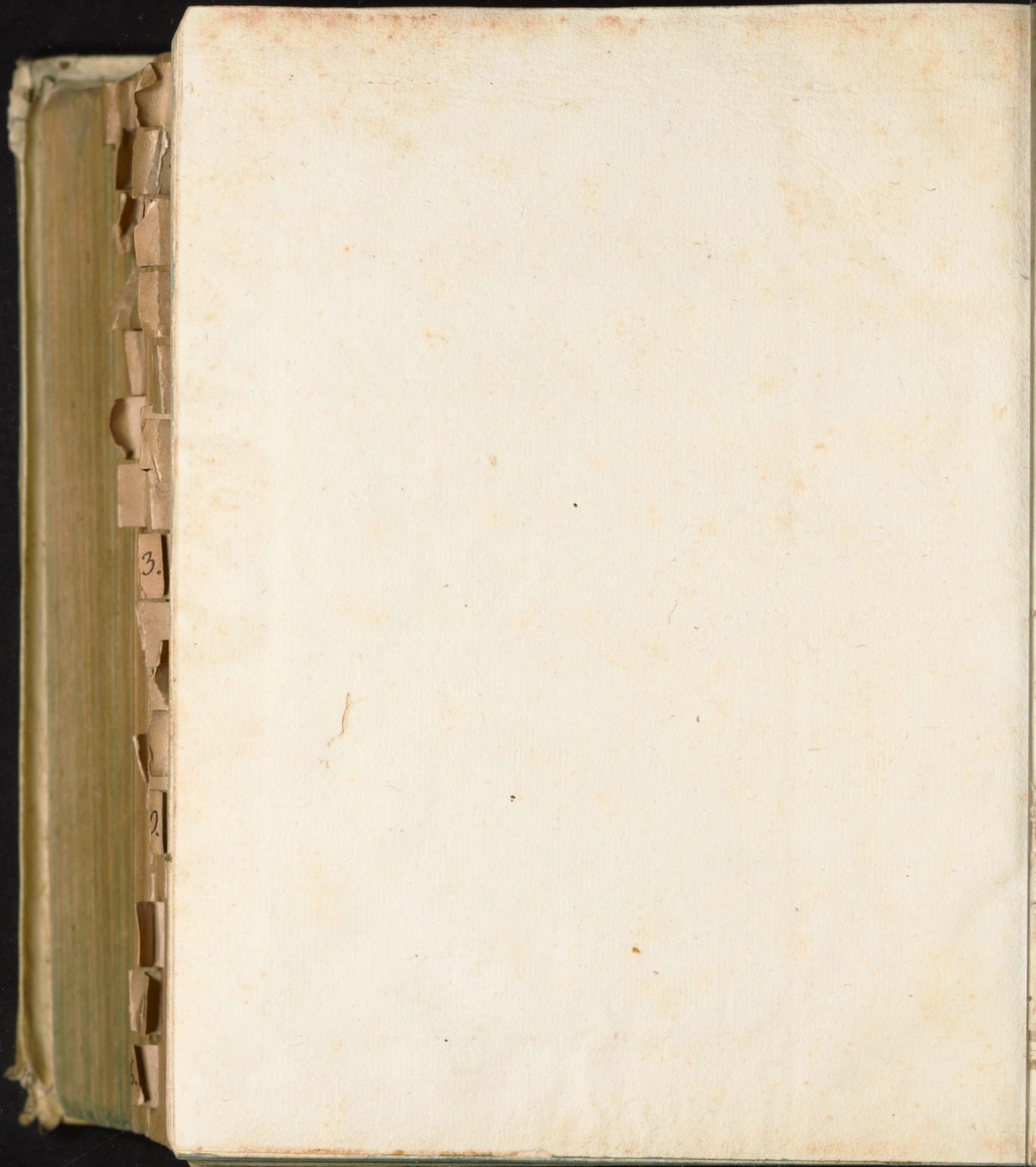

3.

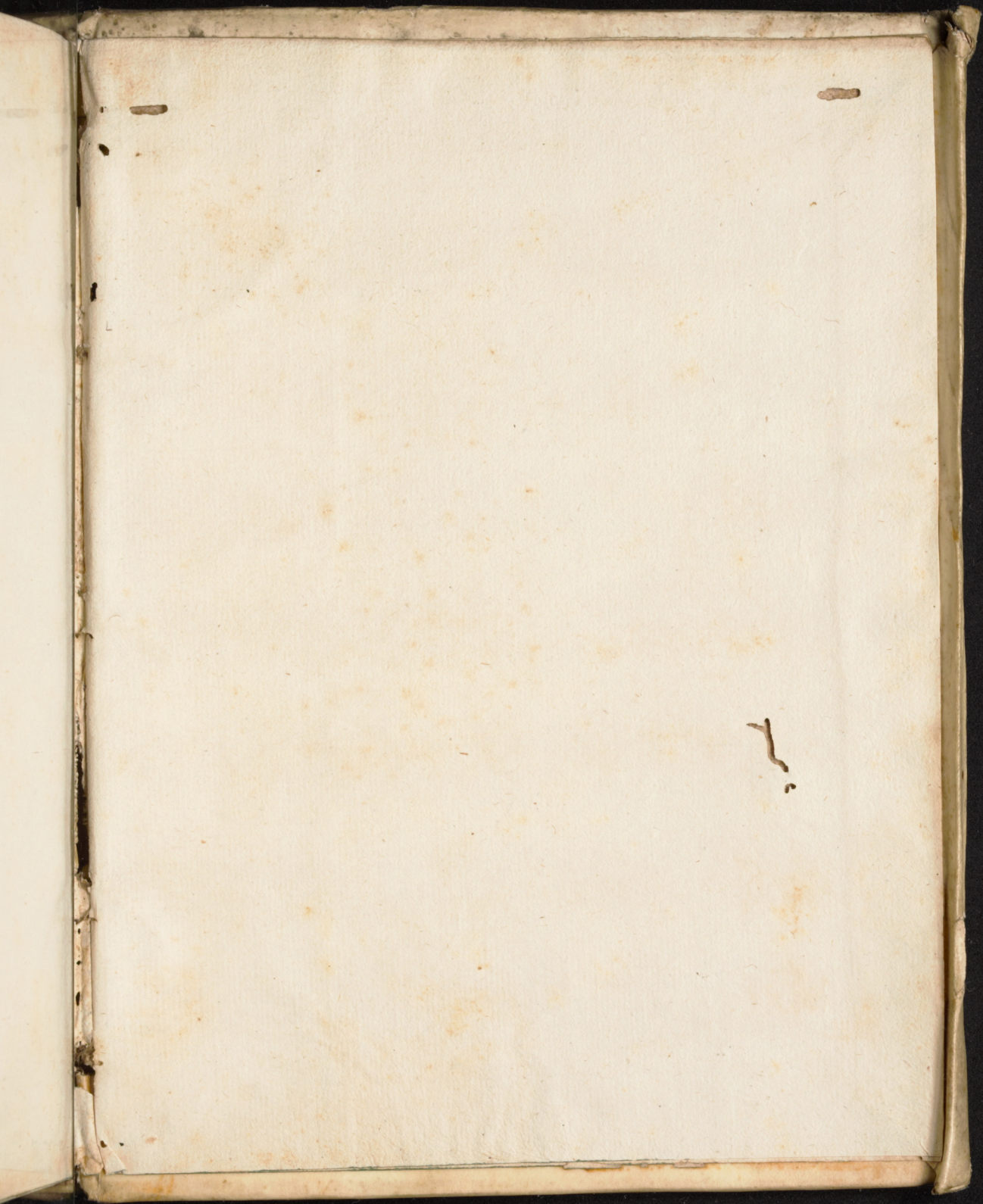
2.

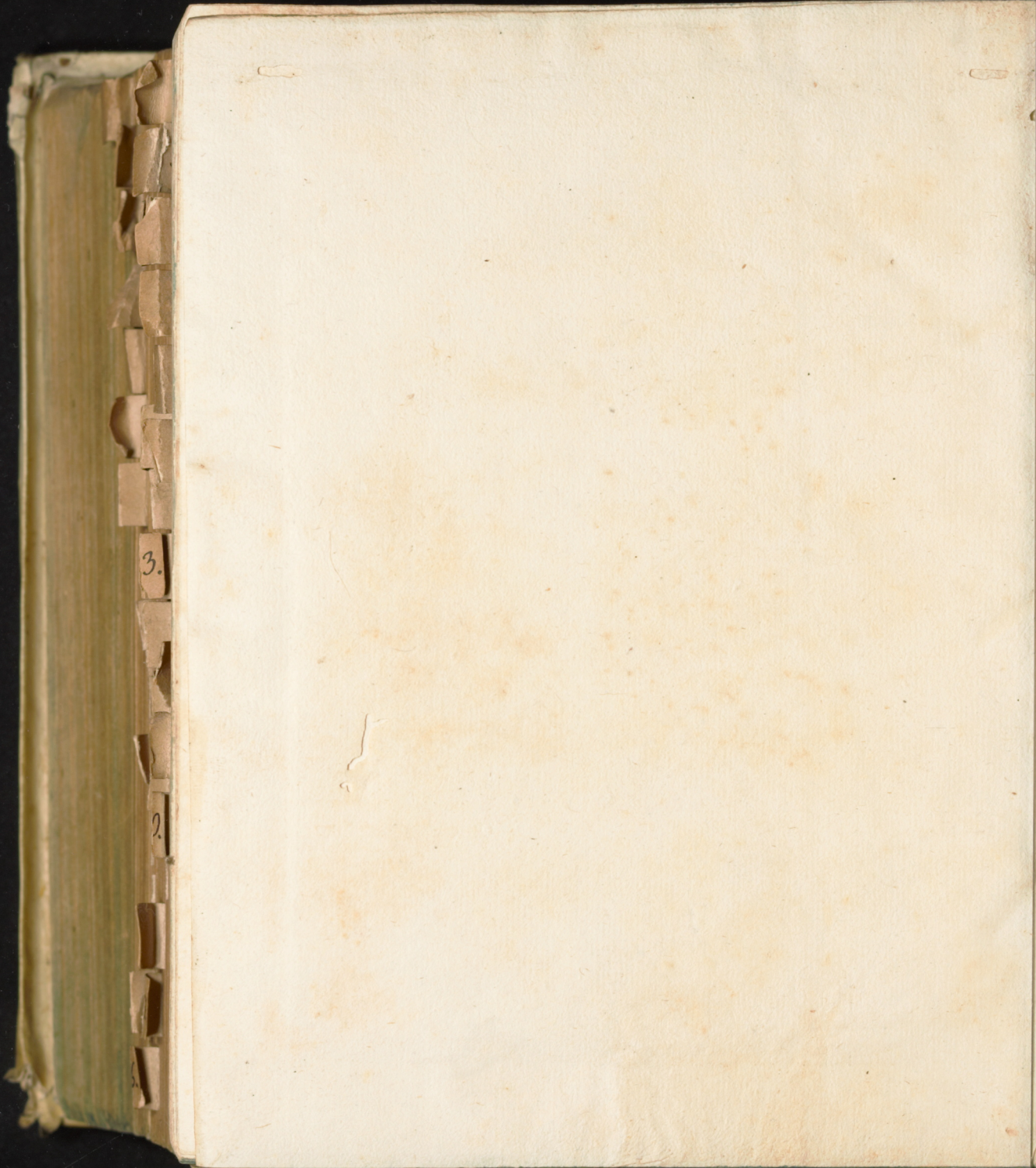

3.

2.

3.

2.

